

Predgovor

Protekla godina Velikog jubileja kršćanstva bila je povodom raznovrsnih teoloških i crkvenih promišljanja budućnosti kršćanske vjere u uvjetima današnjih dubokih društvenih previranja, sve prisutnijeg moderniteta, krize tradicionalnih oblika crkvene religioznosti te raskoraka između Evanđelja i moderne kulture življenja. Na razmeđu vremena, a u kontekstu religijskog pluralizma, potiskivanja vjere u sferu privatnosti i sve slabije relevantnosti duhovnoga općenito, kršćanskom se vjerniku neminovno nameće pitanje: kako danas na prikladan način otkriti i aktualizirati potencijale kršćanske poruke spasenja? Na koji način iznositi radosnu vijest da ona u susretu s našom životnom stvarnošću pokaže svoju objediniteljsku snagu smisla te svojom istinom, ljubavlju i nadom prožme, pročisti, uzdigne i oplemeni naše živote i sveukupnu ljudsku djelatnost. Zahtjev postavljen prvoj kršćanskoj zajednici čini nam se i danas osobito aktualnim: “Štujte u svojim srcima Krista kao Gospodina, uvijek spremni na odgovor svakomu tko vam zatraži razlog nade koja je u vama” (1 Pt 3,15).

Ovim nadasve važnim pitanjem obrazlaganja vjere kao utemeljene nade u susretu s brojnim aktualnim oblicima beznađa i pesimizma u današnjemu svijetu bavio se međunarodni znanstveni skup na Katoličkom bogoslovnom fakultetu Sveučilišta u Splitu održan 27. listopada 2000. Plod izlaganja i rasprave priznatih stručnjaka na simpoziju jest ovaj zbornik pod naslovom “Kršćanska nada na početku novoga stoljeća”. On obuhvaća tematski objedinjene radove devet autora iz područja filozofije, sociologije i teoloških disciplina.

Dva prva referata posvećena su problematici nade u filozofiji. Prof. Pavo Barišić u svojem izlaganju propituje nihilistički prožetu modernu filozofiju i njezin odnos prema problemu nade. Traganje za nadom autor tumači kao svojevrsan odgovor na pesimističke tendencije suvremene filozofije. Docent Ivan Tadić usredotočuje se na čovjeka kao biće nade (*ens sperans*) i osvjetljuje čovjekovu nadu kao njegovu egzistencijalnu strukturu. Raščlanjujući različite vrste nade, zaustavlja se na onoj metafizičkoj, koja se temelji na vjeri i može verificirati samo u Bogu. Prof. Ivan Cifrić sa sociološkog gledišta razotkriva i opisuje znakove nade i

tendencije beznađa u današnjemu društvu. Hrvatska kao tranzicijska zemlja - proces globalizacije i unutarne preobrazbe, što izaziva krizu vrednota. Perspektive nade Cifrić vidi u općeljudskim vrijednostima kulture, religije i postignućima tradicije. Dva su rada u zborniku fundamentalno-teološke naravi. Msgr. dr. Salvatore R. Fisichella, pomoćni biskup rimske biskupije, razmišlja o “nadi koja ne postiđuje”. Polazeći od spomenutog petrovskog poziva na obrazlaganje nade, autor tumači njegov kontekst, pokazujući njegovu aktualnost i izazovnost u našoj sadašnjoj vjerničkoj situaciji. Prof. Ivan Šarčević tematizira kršćansku nadu kao odgovor na čovjekovo traženje smisla. U današnjoj fragmentarnosti smislova kršćanska nada može ujediniti raspršene smislove. Ona se temelji na preobraznoj snazi Kristova uskrsnuća kao jamstvu da će Bog ispuniti svoju vjernost i ljubav, zaključuje autor. Tri sljedeća priloga s različitih vidika ocrtavaju sadašnje stanje življene kršćanske vjere i crkvene prakse. Prof. Paul M. Zulehner iznosi i vrednuje prvi put u hrvatskoj javnosti rezultate interdisciplinarnog istraživačkog projekta “Aufbruch” o stanju religioznosti u deset zemalja srednje i istočne Europe, među kojima je i Hrvatska, deset godina nakon pada komunizma. Prof. Josip Baloban kritički prosuđuje današnju crkvenu praksu, pastoralne strukture i modele u našoj Crkvi. Na temelju provedenih istraživanja o stanju vjere on ukazuje na značajke današnje deficiitarnosti crkvene prakse i upozorava na nedovoljno razvijene elemente u pastoralnom djelovanju kao i na najvažnije uzroke takvoga stanja. Prof. Pero Aračić polazi također od istraživanja vjerske situacije u Hrvatskoj, predlažući neke nužne promjene u pastoralnom djelovanju i u pozicioniranju Crkve radi njezina iskoraka u ovo stoljeće. Na kraju dr. Jure J. Šimunović u svojem referatu obrađuje važnost i vrijednost odgoja za zajedništvo i dijalog kao i pretpostavku za rješavanje konfliktata i problema koji nam se nameću. Radovi ovoga zbornika značajan su prinos posvješćenju i produbljenju problematike kršćanske nade te poticaj da je svjedočimo u osobnom, crkvenom i društvenom životu.

Nediljko A. Ančić